

Sociální práce s rodinou 4

HODNOCENÍ SITUACE RODINY A DÍTĚTE
PHDR. HANA PAZLAROVÁ, PH.D

Doporučení ke shromažďování údajů

- Využít více zdrojů informací
- Informace ověřovat
- Nedělat předčasné závěry

Doporučení ke kontaktu s rodinou

- Domluvit si schůzku
- Sdělit důvody a přibližnou délku
- Omezit rušivé faktory (doma i v kanceláři)
- Doma hodnotit interakce a info o dítěti
- V kanceláři informace od dospělých
- Informace z individuálních rozhovorů nesdělovat dalším členům rodiny
- Odolat tlaku na řešení bez hodnocení

Doporučení k návštěvě v domácnosti

- Přivítání – rituál, určitá míra obranných mechanismů je přirozená, pracovník hodnotí rodinu x rodina hodnotí pracovníka
- Rozhovor s přítomnými členy domácnosti – klidné místo, připomenutí důvodu návštěvy a cílů, poznámky v průběhu, od obecnějších témat k provozu rodiny, vztahům a financím
- Nakonec jak se rodina staví k dítěti a případným změnám ve způsobu péče

- Prohlídka bytu/domu – dospělý v roli průvodce, respekt k soukromí, bez hodnotících komentářů
- Rozhovor s dospělými – když se děje něco, co by dítě nemělo řešit (násilí, rozvod, závislost, nemoc...)
- Rozhovor s dítětem bez rodiče – citlivý přístup, od obecnějších (jak se vám tu žije?) ke konkrétním a obtížnějším otázkám (s kým míváš konflikty, jak tě rodiče trestají?...)
- Poznámky – v průběhu, zpracování co nejdřív, ideálně ve dvojici

Struktura potřebných údajů

- Reference, dostupné údaje, navázání kontaktu
- Společný rozhovor s dospělými v roli rodičů
- Rozhovor s jednotlivými dospělými v roli rodičů
- Rozhovor s dalšími pečujícími osobami
- Pozorování dítěte (do 5 let)
- Rozhovor s dítětem
- Pozorování a hodnocení

Reference, dostupné údaje, navázání kontaktu

- Kontakt pracovníka a rodiny
- Důvody posouzení
- Zdroje údajů
- Další osoby a subjekty angažované na řešení situace

Společný rozhovor s dospělými v roli rodičů

- Důvody posuzování rodiny z hlediska rodičů
- Složení domácnosti
- Širší rodina
- Kulturní a hodnotová orientace rodiny (jazyk, náboženství)
- Zaměstnání dospělých
- Socioekonomický status a příjmy
- Partnerský vztah
- Vztah rodičů k dítěti

- Vztah rodičů k ostatním dětem
 - Sourozenecký systém
 - Zajištění provozu domácnosti
 - Bydlení
 - Společné činnosti
 - Významné vztahy mimo rodinu
 - Postoj ke změně
- Informace o dítěti
- Zdraví a vývoj dítěte

- Sociální dovednosti
- Sebehodnocení
- Vztahy s vrstevníky
- Škola
- Mimoškolní aktivity

Rozhovor s jednotlivými dospělými

- Dětství
- Traumata
- Schopnost vypořádat se s těžkostmi
- Tělesné a duševní zdraví
- Závislosti
- Socioekonomický status, příjmy
- Vztahy
- Rodičovství
- Informace o dítěti a sourozencích

Rozhovor s další pečující osobou

- Kontakty s rodinou
- Názor na její fungování
- Názor na situaci dítěte

Pozorování dítěte (do 5 let)

- Zajištění základních potřeb
- Interakce rodič – dítě, dítě – sourozenci, reakce na projevy nepohody či konfliktu, primární pečující osoba

Rozhovor s dítětem

- Stimulace
- Škola/školka
- Zájmy
- Rodiče a blízcí lidé
- Sourozenci
- Širší rodina a jiní blízcí
- Rizika

Pozorování a hodnocení

- Reference
- Postoj rodiny k pracovníkovi
- Definice problémů
- Socioekonomický status a příjmy rodiny
- Kulturní a hodnotová orientace
- Trans-generační vztahy širší rodina, přátelé
- Partnerská dyáda
- Rodičovský systém
- Sourozenecký systém

- Zajištění provozu domácnosti
- Společné činnosti
- Teritorium rodiny
- Komunikace členů rodiny
- Zdraví a vývoj dítěte
- Traumata dítěte
- Nároky na rodiče
- Škola
- Mimoškolní aktivity

- Rizika u dítěte
- Rizika u dospělých
- Postoje ke změně a perspektiva